

גיליון הורים וזאת הברכה

הורים יקרים,

בשעה טובה ומוצלחת סיימנו את מעגל השנה בגיליונות הפעילות לילדים לקראת פרשת השבוע. אנו מקווים שגם הילדים וגם ההורים הפיקו את המירב מהחומרים במהלך השנה.

לגיליונות מצורפים ארבעה סיפורים לשמחת תורה. סיפור א'-מדוע שמחת תורה בתשרי ולא בשבועות. סיפור ב'- כשהברכה צריכה להגיע אלינו היא תגיע בכל מקרה. סיפור ג'- כיוון שיששכר יושב באוהל ולומד בזכותך תורה אזי אין ספק שאתה תצליח בסחורה שלך.... סיפור ד'- מיהודי מצפים להתנהג אחרת.

חג שמח ופתקא טבא לכל בית ישראל

סיפור א' לשולחן שבת

ביום שמחת תורה אנו ששים ושמחים עם התורה הקדושה, ונשאלת השאלה, מדוע דווקא עכשיו, בחודש תשרי? לכאורה היה מתאים יותר לשמוח עם התורה בחג השבועות, שאז ניתנה התורה לישראל.

המגיד מדובנא עונה על כך במשל:

מעשה בנסיכה, כלילת המעלות, שכל שידוך שהציעו לה היא דחתה, גם אם היה בן מלך, עשיר מופלג או שר נכבד, בכל אחד ואחד היא מצאה מום. אביה המלך המיואש שאל ללבה, מה רצונה ועם מי היא רוצה להתחתן? הנסיכה השיבה שהיא לא מחפשת דווקא חתן עשיר או מיוחס, אלא אפילו אדם פשוט, העיקר שיהיה חכם ועם מידות טובות.

לאחר חיפושים רבים, המלך מצא בחור, אמנם כפרי פשוט, אבל חכם, בעל חסד ומידות נאצלות. הנסיכה נפגשה איתו ומיד החליטה להינשא. המלך המאושר הציע לחתן סכום עתק וארמון עם שמונה מפלסים, משרתים, סוסים וכל מה צריך.

החתונה המפוארת נערכה ברוב עם, הארוחה היתה כיד המלך וכולם נהנו. החתן כיבד מאוד את כלתו הנסיכה והיא היתה מאושרת. גם לאחר החתונה היא לא הצטערה אפילו לרגע ושמחה על הבחירה הנכונה.

יום אחד, לאחר מספר חודשים, ניגש הבחור למלך, וביקש לערוך שוב חתונה מפוארת ולשאת לאשה את בתו הנסיכה. המלך המופתע אמר לו בזעם: "הרי אתה כבר נשוי לנסיכה!"

הבחור הסביר בחכמה: "הרי אני בחור כפרי ופשוט, מדוע א"כ בחר בי המלך כחתן לבתו הנסיכה? חשבתי לתומי, אולי הנסיכה בעלת מום ח"ו, ולכן אף אחד לא רוצה להתחתן איתה? ביום החתונה, היו לי הרבה חששות, ולא יכולתי לשמוח באמת. אבל כאשר עברו החודשים והכל כשורה, הבנתי שהנסיכה ממש מושלמת ואין בה שום מום, ואני פשוט זכיתי לפנים משורת הדין. ולכן רציתי לערוך שוב חתונה, והפעם לשמוח באמת."

כאשר בני ישראל קיבלו את התורה בחג השבועות, היו להם הרבה חששות, מדוע שהקב"ה ירצה לתת להם את התורה הקדושה ולא למלאכי השרת? אולי בתורה יש מום ח"ו? אולי יש בה משהו לא טוב? אבל כאשר עברו החודשים וראו שהכל כשורה, שהתורה מושלמת ואין בה מום, אז החליטו לשמוח בה באמת בשמחת תורה.

סיפור ב' לשולחן שבת

וזאת הברכה – עם ישראל מבורך גם אם לעיתים נראה שמתרחשים דברים לא טובים. אנו לומדים על הנהגת הקב"ה רק בחלוף זמן. כשהברכה צריכה להגיע אלינו היא תגיע בכל מקרה גם אם ננסה למנוע אותה ולעכב אותה עבורנו או עבור אחרים.

מעשה שהיה בזמנינו ביהודי ירא שמים שנסע ברכבו כשגשם שוטף יורד בחזקה והנה הוא רואה שבצד הכביש עומדת מכונית, בתחילה היצר הרע אמר לו תמשיך הלאה שלא תאחר לתפילה, זה שום דבר הוא רק עצר לדבר בטלפון, אבל היצר הטוב לחש לו זה אדם שזקוק לעזרה.

ואכן יצר הטוב ניצח למרות הגשם הסוער הוא גם החנה את רכבו בצד וירד לראות במה מדובר, והוא רואה אישה מבוגרת יושבת ליד ההגה ובאחד הגלגלים יש פנצ'ר, מיד הוציא האיש את כליו ואמר לאשה להישאר במכונית והוא כבר יעשה את כל המלאכה. והוא הוציא את הגלגל המפונצ'ר והניח במקומו את הגלגל הרזרבה כשכולו מתרטב עד לעצמות, אבל הוא זכר את מאמר חז"ל (אבות פ"ה) "לפום צערא אגרא", ואחר כחצי שעה של עבודה מפרכת הכל הסתדר, ואמר לאשה המבוגרת את יכולה לנסוע הגלגל מסודר.

והנה לפתע היא מוציאה חמשת אלפים ₪ ואומרת לו: זה בשבילך! אבל האיש הצדיק אמר לה, אני לא מוכן לקחת ממך את הכסף הזה כי אחר כך לא יהיה לי שכר בשמים, אני עשיתי מצוה לשם שמים, אם תרצי תתני את זה לנזקק הראשון שתפגשי בדרכך, וכמה שהיא ניסתה להפציר בו שיקח הוא סירב והלך, ובינתיים האישה ראתה איזו מסעדה לידה ונכנסה כדי לשתות משהו חם. בעודה נכנסת למסעדה, היא שומעת את בעלת הבית צועקת על העובדת שלה ואומרת לה "את מפוטרת אני לא רוצה אותך יותר פה בעבודה" , ולמרות תחנוניה של העובדת שבלי העבודה הזו היא עלולה להתמוטט מבחינה כלכלית וניסתה להסביר מה קרה, אמרה לה בעלת הבית "את מפוטרת", העובדת אספה את חפציה והתכוננה ללכת כשדמעות בעיניה.

ואת כל זה שמעה האשה המבוגרת ומיד הוציאה את החמשת אלפים ₪ ואמרה לה: זה מתנה, לא ממני, אלא מיהודי שתיקן לי פנצ'ר במזג אויר סוער ביותר, האישה סירבה לקחת אך לאחר מספר דקות נאותה לקבל את הכסף לתקופה הקרובה. האישה רצה הביתה לספר לבעלה על הבשורה של הפיטורין ועל הפיצויים הגדולים של 5000 ₪. אלא שבעלה עדיין לא היה בבית. ולאחר כמה דקות נשמעו דפיקות על הדלת ובעלה נכנס כשהוא רטוב מכף רגל ועד ראש, ואשתו סיפרה לו את הסיפור.

אמר לה בעלה "אני הוא זה שתיקן לה את הפנצ'ר"

סיפור ג' לשולחן שבת

ולזבולון אמר שמח זבולון בצאתך ויששכר באוהלך.

מבאר רש"י - זבולון ויששכר עשו שותפות, זבולון לחוף ימים ישכון, ויוצא לפרקמטיא בספינות ומשתכר, ונותן לתוך פיו של יששכר והם יושבים ועוסקים בתורה לפיכך הקדים זבולון ליששכר שתורתו של יששכר על ידי זבולון היתה.

וממשיך רש"י לבאר "שמח זבולון בצאתך" הצלח בצאתך לסחורה ומבאר החפץ חיים ואומר שכל סוחר שהיה יוצא להפליג כדי לקנות סחורות ולמכור היה במתח, והפחד גדול שמא יהיה סערה בים והספינה תטבע, ושמא הוא יקנה את הסחורה והיא תיפסד. רק לאחר שהסוחר עבר את הים וקנה את הסחורה וחזר למקומו ומכר את הסחורה והרויח הסוחר רק אז היה שמח,

כאן מברך משה רבינו את זבולון ואומר לו שמח זבולון בצאתך כלומר אתה יכול לשמוח כבר בזמן שאתה יוצא לדרך למרות הים המסוכן ושמא הסחורה יגרם לה הפסד, וכדומה, אתה אין לך מה לדאוג, כיוון שיששכר יושב באוהל ולומד בזכותך תורה אזי אין ספק שאתה תצליח בסחורה שלך.

ומעשה ביהודי שהיו לו המון ספינות בתוך הים שמביאים סחורות ולוקחים והיה עשיר גדול ובמקום לעשות ביטוח על כל הספינות הוא אסף עשרה יהודים ואמר להם שהם ילמדו תורה מהבוקר עד הערב והוא ישלם להם משכורת חודשית, וכך היה, והנה לאחר זמן הוא קיבל הודעה שאחת הספינות החלה להיטלטל בים והיא נמצאת בסכנה עם כל הסחורה היקרה, באותו רגע רץ העשיר הגדול לכולל, ונתן דפיקה חזקה על השולחן ואמר, אני מבקש שתלמדו יותר טוב ואני גם מעלה לכם את המשכורת.

ואחר כמה רגעים הודיעו לו שהספינה יצאה מכלל סכנה והכל בסדר, פנה אליו אחד הלומדים ושאל אותו מנין ידעת שהיתה אצלנו חלישות בלימוד יש לך איזה מצלמות בבית שאתה רואה אותנו משם? לא ולא, ענה העשיר, אלא פשוט אחת הספינות שלי כמעט טבעה והבנתי שאתם צריכים להתחזק בלימוד ואני בתשלום כי אם אין קמח אין תורה, ואם אין תורה ומתחלשים בלימוד התורה כנראה שאין לכם מספיק קמח ולכן החלטתי להוסיף. (ספר "ובחרת בחיים")

סיפור ד' לשולחן שבת

שמח זבולון בצאתך ויששכר באוהלך.

לכאורה יששכר קיבל ברכה מקוצרת מאוד בעלת מילה אחת בלבד ויששכר באוהלך? כך מקשה רבינו בחיי, ועונה הרב, שמשם רבינו אומר ליששכר אתה זכית בברכה הגדולה ביותר בעולם, כיוון שאתה יושב באוהל ולומד תורה, ותלמוד תורה כנגד כולם, וה' אמר בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך. וכל יהודי ירא שמים הקשור לקב"ה מכיר בטוב שנותן לו הקב"ה ויודע להעריך את מה שיש לו ואת מי שנותן לו ועושה לו טוב. מיהודי מצפים להתנהג אחרת. ומעשינו מעידים עלינו מי אנו.

ומשל שהיה פעם בן של מלך שאביו כבר נעשה זקן מאוד והוא עמד לרשת את כסא המלוכה, אלא שבן המלך אמר כדי שאני אצליח במלכותי אני צריך שיהיה לי יועץ חכם ונאמן. ולכן פירסם בעיתונים שהוא מחפש יועץ שמבין בשלושה תחומים: א) בסוסים שזה הכלי תחבורה הנפוץ ביותר לפני כמאה שנה, ב) ביהלומים, ג) בבני אדם. וכעבור ימים ספורים הגיע איזה אדם והציג את עצמו לבן המלך ואמר לו שהוא חושב שיש לו הבנה בשלושת הדברים הללו, אמר לו בן המלך יפה מאוד הבה ונבחן זאת! ויצאו ביחד לקנות סוס.

כשהגיעו לחוות הסוסים הסתכל בן המלך וראה סוס גבוה וחזק מאוד ואמר ליועץ מה דעתך על הסוס הזה אני רוצה לקנות אותו הוא נראה מצויין. אמר לו היועץ אם תשמע לי אני חושב שלא כדאי לך לקנות אותו. מדוע לא? זעק בן המלך היכן אמצא סוס כזה טוב, אין בעיה, אמר היועץ אתה רוצה תקנה את הסוס, אלא שלפני כן תבקש מהמוכר שיתן לאחד הנערים לדהור עליו מאה מטר ותראה שהסוס טוב ותקנה. נכון מאוד, אמר בן המלך וביקש מהמוכר שיתן לאחד מנעריו לדהור קודם, ואחד הנערים קפץ על הסוס והחל בדהירה מהירה, ולפתע הסוס נתקע באיזו אבן ונעצר והפיל את רוכבו לאחור ורמס אותו ברגליו והרג אותו.

וכראות בן המלך את הדבר הזה, אמר ליועץ אין לי מילים להודות לך הרי הצלת אותי ממוות בטוח אם הייתי קונה את הסוס הזה זה היה הסוף שלי, הוציא בן המלך את ארנקו, לקח שטר של עשרים שקל ונתן ליועץ ואמר לו זה מתנה ממני על מה שהצלת אותי ממוות, היועץ לא האמין למראה עיניו מול הסכום הפעוט, אך העדיף כמוכן לשותק, ואחר כמה ימים, הבן של המלך רואה את היועץ ואומר לו בוא תראה איזה כתר משובץ ביהלומים נדירים שאין כמותם בכל העולם קניתי בעשר מליון דולר, היועץ נכנס לראות את הכתר, מתבונן בזה היטב ואומר לבן המלך אתה צודק אין יהלומים כאלה בכל העולם, אתה יודע למה? כי זה לא יהלומים זה זכוכיות נוצצות וזה לא שווה עשר דולר.

בן המלך אמר לו מה פתאום אתה לא מבין זה יהלומים אמיתיים, אין בעיה אמר היועץ אפשר לברר, ומיד הלכו ליהלומן מומחה והיהלומן התבונן בכתר ואמר לבן המלך שהיועץ צודק זה לא יהלומים, ומיד לקח המלך שני שוטרים איתו והלך למוכר הנוכל, והוציא ממנו את כספו בחזרה, עשר מליון דולר כשהגיעו לארמון המלוכה אמר הבן של המלך ליועץ, אני שוב חייב לך המון תודות הצלת אותי מהפסד של עשר מליון דולר, ושוב פשפש בארנקו ונתן לו את השטר הידוע עשרים שקל, תודה רבה אמר היועץ, ואחר כמה ימים שוב פונה הבן של המלך ליועץ ואומר לו תשמע בשני המבחנים הראשונים הצלחת מצויין, אם תעמוד במבחן האחרון להבין בבני אדם אתה תקבל את המינוי יועץ המלך באופן רשמי, מה אתה אומר עלי, שאל בן המלך את היועץ??

היועץ התבונן בו ואמר לו אני אומר עליך שאתה לא הבן של המלך! מה זאת אומרת שאג עליו בן המלך איך אתה מעזי לומר לי דבר כזה והרי אני בנו יחידו? אפשר לברר אמר היועץ תברר ותחזור אלי אני מחכה לך, רץ בן המלך כמו מטורף לאמא שלו ושאל אותה, אמא אני באמת הבן שלכם או לא? מה השאלה הזו אמרה האמא, אתה בגיל שלושים ורק עכשיו אתה שואל, אמא תגידי את כל האמת אני לא אעשה כלום רק תגידי לי, הסתכלה עליו ואמרה לו אתה לא הבן שלנו, לא היו לנו ילדים הרבה שנים ראינו אותך זרוק באיזה מקום והיית בגיל כמה שבועות וגידלנו אותך כבן המלך, תגידי תודה שלא מצא אותך איזה אדם פשוט! תודה רבה אמא, אמר הבן כשכולו המום למשמע הבשורה.

ומיד רץ ליועץ ואמר לו אתה צודק ואני ממנה אותך ליועץ שלי למשך כל ימי חייך אבל תגידי לי איך ידעת שאני לא הבן האמיתי של המלך, בסוסים ויהלומים אולי עשית איזה השתלמות מיוחדת להבין בהם, אבל איך ידעת שאני לא בן המלך וכי זה כתוב לי על המצח??? לא צריך לעשות השתלמות בשביל להבין שאתה באמת לא בן המלך, פשוט מעשיך מעידים כאלף עדים, שהרי הצלתי

אותך ממוות ונתת לי רק עשרים שקל, הצלתי אותך מהפסד של עשר מיליון דולר ושוב נתת לי עשרים שקל, בן מלך משורשו יודע להעריך את מי שנמצא לידו ומציל אותו. ההתייחסות שלך אחרי שני המקרים שנתת 20 נח לימדו עליך שאינך יודע להכיר טובה ולפי זה ידעתי שאתה בן של סנדלר.

מתכוננים לפרשה תשובות לשאלות :

וזאת הברכה (לג איכר)

פרשת וזאת הברכה היא הפרשה האחרונה בתורה שנכתבת ביום מותו של משה רבנו. המדרש (מדרש רבה יא,ג) מספר מדוע זכה דווקא משה לברך את עם ישראל ולא אדם, נח ואבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב. מתחיל המדרש: "רבות בנות עשו חיל ואת עליית על כלנה" מהו ואת עליית על כלנה, מדבר במשה, על שנתעלה יותר מן הכל. כיצד, אדם הראשון אומר למשה אני גדול ממך שנבראתי בצלמו של הקדוש ברוך הוא.... אומר לו משה, אני נתעליתי יותר ממך, אתה כבוד שנתן לך נטל ממך.... אבל אני זיו הפנים שנתן לי הקדוש ברוך הוא, עמי הוא, מנין, שנאמר .. לא כהתה עיני ולא נס לחה. דבר אחר, נח אמר למשה אני גדול ממך שנצלתי מדור המבול, אמר לו משה אני נתעליתי יותר ממך, אתה הצלת את עצמך ולא היה בך כח להציל את דורך, אבל אני הצלתי את עצמי והצלתי את דורי בשנתחייבו כליה בעגל.... למה הדבר דומה לשתי ספינות שהיו בים והיו בתוכן שני קברניטים, אחד הציל את עצמו ולא הציל את ספינתו, ואחד הציל את עצמו ואת ספינתו, למי מקלסין לא לאותו שהציל את עצמו ואת ספינתו, כך נח לא הציל אלא את עצמו, אבל משה הציל את עצמו ואת דורו, הוי ואת עליית על כלנה. דבר אחר, אברהם אומר למשה אני גדול ממך שהייתי זן לעוברים ושבים, אומר לו משה אני נתעליתי יותר ממך, אתה היית זן בני אדם ערלים, ואני הייתי זן בני אדם מהולים, ולא עוד אלא את היית זן בישוב, ואני הייתי זן במדבר. יצחק אמר למשה אני גדול ממך שפשטתי את צוארי על גבי המזבח וראיתי את פני השכינה, אמר לו משה אני נתעליתי יותר ממך, שאתה ראית פני השכינה וכהו עיניך... אבל אני הייתי מדבר עם השכינה פנים בפנים ולא כהו עיני.... יעקב אמר למשה אני גדול ממך שנפגשתי עם המלאך ונצחתי אותו, אמר לו משה אתה נפגשתי עם המלאך בפידבורין שלך, ואני עולה אצלן בפידבורין שלהן והן מתיראין ממני... אמר הקדוש ברוך הוא הואיל ונתעלה מן הכל הוא יברך את ישראל, וזאת הברכה

שואל המדרש (תנחומא ג) מדוע נכתב שמשה רבנו מברך את עם ישראל "לפני מותו"? וכי תעלה על דעתך שלאחר מותו ברך את ישראל. ומהו לפני מותו. לפני מלאך המות. שבשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא, עליה ומות, היה מלאך המות סבור בדעתו ואומר: כבר נתן לי הקדוש ברוך

הוא רשות על נפשו של משה, בא ועמד למעלה הימנו. אמר לו משה, כבר הבטיחני הקדוש ברוך הוא, שלא ימסרני בידיך. אמר לו: הקדוש ברוך הוא שלחני אליך, שאתה מסתלק ביום הזה. אמר לו משה, לך מכאן, שאני מבקש לקלם להקדוש ברוך הוא, לא אמות כי אחיה ואספר מעשי יי (תהלים קיח, יז). אמר לו: מפני מה אתה מתנאה. יש לו מי שיקלסנו, השמים מספרים כבוד אל (שם יט, ב). אמר לו משה, אני משתק אותם ומקלם, שנאמר: האזינו השמים וגו' (דברים לב, א). בא אצלו פעם שנייה. מה עשה משה. הזכיר שם המפרש, וברח, שנאמר: כי שם ה' אקרא (דברים לב, ג). בא אצלו פעם שלישית. אמר משה, הואיל ומן השמים הוא בא, צריך אני לצדק עלי את הדין. מיד פתח ואמר, הצור תמים פעלו (שם פסוק ד). אמר רבי יצחק, היתה נפשו של משה מפרקסת לצאת ממנו, והיה מסיח עמה, אמר לה: נפשי, מה תאמרי, שבקש מלאך המות לשלט בך. אמרה לו: לא יעשה בי, הקדוש ברוך הוא הבטיחני שלא ימסרני בידי. אמר לה: ותאמרי שראית אותם בוכים ובכית עמהם. אמרה לו: כי חלצת נפשי ממות את עיני מן דמעה (תהלים קטו, ח). אמר לה: ותאמרי שבקשו לדחות אותך בגיהנם. אמרה לו: את רגלי מדיחי (תהלים קטו, ח). אמר לה: ולהיכן את עתידה לילך. אמרה לו: אתהילך לפני ה' בארצות החיים. כששמע ממנה כך, אמר לה משה, שובי נפשי למנוחתי (תהלים קטו, ז).

1. משה רבנו פותח בשבח הקב"ה ורק אח"כ בשבח עם ישראל כדי שיהיו דבריו רצויים ותחול עליהם ברכה. משה רבנו מספר שהקב"ה הציע לתת את התורה לגויים והם סירבו. השלימו: "ויאמר ה' מסיני בא וזרח ישראל כחתן לקראת כלה עם רבבות מלאכי קדש..." (לג, ב) ויאמר ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרבבת קדש
עם ישראל מקבל את התורה ירושה מדור לדור. השלימו: "צוה לנו משה (ירושלמי) קהלת יעקב" (לג, ד) תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב
2. משה רבנו מתחיל בברכות לשבטים פרט לשבט שמעון שברכתו רמוזה בברכה ליהודה. השלימו את שם השבט המתאים לברכה: (לג, ו-כד)
3. ☒ יחיה בעולם הזה ולא ימות לעולם הבא, שלא יזכר לו מעשה בלחה - ראובן
☒ סמך אותו לאחיו הבכור, מפני ששניהם הודו על קלקול שבטים וניתנה ברכה לבניו שהקב"ה יצילם מאויביהם - יהודה
☒ בניו עמדו בניסיונות במדבר, קיימו מצוות ברית מילה גם במדבר, נלחמו על כל דבר קודש, מלמדים את דבר ה' לבני ישראל ועוסקים בעבודת הקורבנות. משה רבינו מברך את צאצאיו שינצחו במלחמה בתקופת החשמונאים. - לוי
☒ בבנין בית המקדש היה בחלקו ולכן נסמך לאח שעבד שם וזכה שהשכינה תשרה בנחלתו - בנימין
☒ שהיתה ארצו פתוחה לחמה וממתקת הפירות יש פירות שהלבנה מבשלתן, ואלו הן קשואין ודלועין ומבורכת מראשית בישול הפירות בנחלתו גבעות העושות פירות לעולם ואינן פוסקות מעוצר הגשמים בברכתו ניתן ליהושע כחו של שור ויופי של קרני ראם כדי להביס את אויביו בכיבוש הארץ יוסף
☒ עשה שותפות עם אחיו, לחוף ימים ישכון ויוצא למסחר בספינות, ומשתכר ונותן לתוך פיו של יששכר, והם יושבים ועוסקים בתורה, לפיכך הקדים אותו ליששכר, שתורתו של יששכר על ידיו היתה ומשה ברך אותו להצלחה ביציאתו לסחורה - זבולון
☒ הצלח בישיבת אהליך לתורה לישוב ולעבר שנים ולקבוע חודשים. התברך יחד עם אחיו בשפע מהים התיכון - יששכר

המלמד

מתכוננים לפרשה

גיליון להורים

תשרי התשע"ז

פרשת וזאת הברכה

- ✓ תחום נחלתו מרחיב והולך כלפי מזרח וכיוון שגר בסמוך לגבולות הארץ בניו נמשלו אריות
- ✓ שצריכים להיות גבורים כך שהרוגיהם במלחמות היו ניכרין, חותכים הראש עם הזרוע במכה אחת.
- ✓ היו הולכים לפני החלוץ בכבוש הארץ לפי שהיו גבורים – גר
- ✓ בני נמשלו לאריות . הירדן יוצא מנחלתו בבשן. נחלתו במקום נוסף במרכז הארץ – דן
- ✓ נחלתו משביעה את רצון יושביה, ים כנרת נפלה בחלקו – נפתלי
- ✓ אין לך בכל השבטים שנתברך בבנים כמוהו, שהיו בנותיו נשואות לכהנים גדולים הנמשחים בשמן זית, שהיתה ארצו מושכת שמן כמעין – אשר

ברכה אחרונה לעם ישראל (לג כה-כט)

1. משה רבנו חוזר לברך את כלל ישראל בהליכתם בדרך ה' בגיבוריה שנועלים את הארץ כברזל ונחושת : " בְּרָזַל וְנַחֲשֶׁת מְנַעֲלָךְ .. " ברכות גיבוריה במלחמות וברכות שפע "...אֶרֶץ דָּגָן וְתִירוֹשׁ אֶף שָׁמִיר וְעֶרְפוֹ טָל" השלימו : " _____ יִשְׂרָאֵל _____ בְּה' " (לג,כט) אֲשֶׁרִיד יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹךָ עִם נוֹשֵׁעַ בְּה'

מותו של משה (לג כה-כט)

משה רבנו מסיים לברך את עם ישראל ועולה אל הר נבו כפי שציווהו הקב"ה . הקב"ה מראה למשה את ארץ ישראל שנשבע לאבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב , הארץ שמשה רבנו כל כך נכסף להיכנס אליה אך לא זכה כפי שלמדנו בפרשות קודמות. (לד,א)

1. אלו שבטים מוזכרים בפרשה , שהקב"ה הראה את נחלתם למשה רבנו? (לד, א-ג) דן,נפתלי,אפרים,מנשה יהודה

"וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה עֶבֶד ה'..." שתי דעות בחכמים על מותו של משה רבנו . רש"י מביא בפרושו "אפשר משה מת וכתב וימת שם משה, אלא עד כאן כתב משה מכאן ואילך כתב יהושע (את שמונת הפסוקים האחרונים של התורה). רבי מאיר אומר אפשר ספר התורה(שמשה רבנו נותן לעם ישראל) חסר כלום...אלא הקב"ה אומר, ומשה כותב בדמע"

וְלָמָּה זָכָה מֹשֶׁה שֶׁהִקְדִּישׁ בְּרוּךְ הוּא נִתְעַסֵּק עִמּוֹ, אֵלָּא בְּשָׁעָה שֶׁיֵּרֵד לְמִצְרַיִם וְהִגִּיעַ גְּאֻלַּתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כָּל יִשְׂרָאֵל הָיוּ עֲסוּקִים בְּכֶסֶף וְזָהָב, וּמֹשֶׁה הָיָה מְסַבֵּב אֶת הָעִיר וְיִגַּע שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לַיְלֹת לְמִצְוֵת אֲרֹנּוֹ שֶׁל יוֹסֵף, שֶׁלֹּא הָיוּ יְכוּלִים לְצִיאַת מִצְרַיִם חוּץ מִיוֹסֵף, לָמָּה, שֶׁכָּךְ נִשְׁבַּע לָהֶן בְּשִׁבְעָה לִפְנֵי מוֹתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית נ, כה): וַיִּשְׁבַּע יוֹסֵף אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר וְגו', מִשְׁנַתִּינֶנּוּ הָרֶבֶה פְּגָעָה בּוֹ סְגוּלָּה, וְרָאִתָּה מֹשֶׁה שֶׁהוּא עֵיף מִן הִיגִיעָה, אֲמָרָה לוֹ אֲדוֹנִי מֹשֶׁה לָמָּה אַתָּה עֵיף, אֲמַר לָהּ שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לַיְלֹת סִבְבַּתִּי אֶת הָעִיר לְמִצְוֵת אֲרֹנּוֹ שֶׁל יוֹסֵף וְאֵין אֲנִי מוֹצֵא אוֹתוֹ, אֲמָרָה לוֹ בֹּא עִמִּי וְאֶרְאֶה הֵיכָן הוּא, הוֹלִיכָה אוֹתוֹ לְנַחַל, אֲמָרָה לוֹ בְּמָקוֹם הַזֶּה עָשׂוּ אֲרֹן שֶׁל חֹמֶשׁ מֵאוֹת כִּפָּרִים וְהִשְׁלִיכוּהוּ בְּתוֹךְ הַנַּחַל הַחֲרָטְמִים וְהָאֲשָׁפִים, וְכֵן אָמְרוּ לְפָרְעָה, רְצוֹנְךָ

המלמד

מתכוננים לפרשה

גיליון להורים

תשרי התשע"ז

פרשת וזאת הברכה

שְׁלֹא תֵצֵא אִמָּה זֹאת מִכָּאן לְעוֹלָם, הֶעֱצַמְתָּ שֶׁל יוֹסֵף אִם לֹא יִמָּצְאוּ אוֹתָן עַד עוֹלָם אֵינָם יְכוּלִים לֵצֵאת, מִיָּד עָמַד מֹשֶׁה עַל שֹׁפֵת הַנַּחֲל וְאָמַר, יוֹסֵף אֶתָּה יָדַעְתָּ הֵיכָא נִשְׁבַּעְתָּ לְיִשְׂרָאֵל, (בראשית נ, כה): פָּקֵד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם, תֵּן כְּבוֹד לְאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵל תַּעֲבֹב גְּאֻלְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, מַעֲשִׂים טוֹבִים יֵשׁ לָךְ, בְּקִשׁ רַחֲמִים לִפְנֵי בּוֹרְאָךְ וְעֵלָה מִן הַתְּהוֹמוֹת. מִיָּד הִתְחִיל אֲרוֹנֵנוּ שֶׁל יוֹסֵף מִפְּעֻפֶּעַ וְעוֹלָה מִן הַתְּהוֹמוֹת בְּקִנְיָה אֶחָד, לָקַח אוֹתוֹ וְשָׂם אוֹתוֹ עַל כִּתְפוֹ וְהָיָה סוֹבֵל אוֹתוֹ, וְכָל יִשְׂרָאֵל אַחֲרָיו, וְיִשְׂרָאֵל הָיוּ סוֹבְלִים אֶת הַכֶּסֶף וְאֶת הַזָּהָב שֶׁנָּטְלוּ מִמִּצְרַיִם, וּמֹשֶׁה סוֹבֵל אֲרוֹנֵנוּ שֶׁל יוֹסֵף. אָמַר לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מֹשֶׁה, אֶתָּה אוֹמֵר שֶׁדָּבָר קָטָן עָשִׂיתָ, חֲיִיד הַחֶסֶד הַזֶּה שֶׁעָשִׂיתָ גָדוֹל הוּא, וְלֹא הִשְׁגַּחְתָּ לְכֶסֶף וְלָזָהָב, אֲף אֲנִי אֶעֱשֶׂה עִמָּךְ הַחֶסֶד הַזֶּה וְאֶתְעַסֵּק עִמָּךְ (ה).

2. היכן הקב"ה קובר את משה רבנו? (לד, ו) ויקבר אותו בגי בארץ מואב מול בית פְּעוֹר

3. בן כמה היה משה רבנו כשנפטר? (לד, ז) ומשה בן מאה ועשרים שנה בָּמָתוֹ

4. אנו לומדים שמשה רבנו, על אף גילו המופלג, גופו לא הזקין כמו אצל כל בני האדם. השלימו: "...לא

לחה" (לד, ז) לא כהתה עינו ולא נס לחה

כאשר נפטר אהרן נכתב "ויבכו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל" ואילו בפטירת משה כתוב: "ויבכו בני ישראל את משה" ואמורים חז"ל שרק הבנים בכו על משה כיוון שהוא לימד אותם תורה וידעו את מעלתו ואילו באהרן, מתוך שהיה רודף שלום ונותן שלום בין איש לרעהו ובין אשה לבעלה, נאמר כל בית ישראל (בכו אותו גם הבנים וגם הבנות)

5. כמה זמן נמשך האבל על משה רבנו? (לד, ח) שלשים יום

6. משה רבנו היה גדול הנביאים. כיצד מתארת התורה אותו? השלימו: "ולא

בְּמֹשֶׁה ה' פָּנִים אֶל פָּנִים" פָּנִים" (לד, י) וְלֹא קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה אֲשֶׁר יָדָעוּ ה' פָּנִים אֶל פָּנִים"

התורה מסיימת בניסים שעשה משה שליח ה': "ולכל היד החזקה" - שקבל את התורה בלוחות בידיו. "ולכל המורא הגדול" - נסים וגבורות שבמדבר הגדול והנורא. "אשר עשה משה לעיני כל ישראל" - שנשאו לבו לשבור הלוחות לעיניהם... והסכימה דעת הקב"ה לדעתו שנאמר אשר שברת (שמות לד, א), "ישר כחך ששברת."

חזק חזק ונתחזק

יהי רצון שזכות הלימוד תעמוד לכם לאורך ימים ושנים ותזכו לגדול בקדושה ולהעמיד דורות של תלמידי חכמים אוהבי ה' שיקרבו את לב אחיהם לקב"ה ישר כוחכם